Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 126. Braşov, Sâmbătă, 8 (20) Iunie 1896.

Banffy şi reforma electorală.

Şedinţa de alaltăerĭ a camereĭ ungare a fost o adevĕrată representaţiă de prestidigitator, în care rolul „făcĕtorului de minunĭ" l'a jucat năsdrăvanul Banffy, ministrul-preşedinte unguresc.

Fiind-că tocmai acum se ţine în Budapesta congresul internaţional al ḑiariştilor, Banffy a aflat bine-venită ocasiunea de-a se produce înaintea lor, încercând sĕ le ia vederea prin câte-va cifre tendenţióse făurite în ministeriul de interne, şi făcêndu-i astfel a crede, că în privinţa censului electoral popórele nemaghiare de sub stăpânirea unguréscă, în special însĕ Românii, sunt fiiĭ desmierdaţĭ ai patriei, bucurându-se de cele mai nepomenite favorurĭ, în timp ce Maghiarii, elementul dela putere, care are pânea şi cuţitul în mână, sunt cei mai apăsaţĭ şi neîndreptăţiţĭ.

Nu scim, décă şi câţĭ admiratorĭ gură-cască îşĭ va fi găsit Banffy în acest cutezat debut, la tótă întâmplarea însĕ în arta prestidigitaturei el s'a arătat fórte caraghios. Las', că şi tema, ce şi a ales, a fost cât se póte de nepotrivită, căcĭ raporturile între naţionalităţile dela noi sunt aḑĭ mult mai bine cunoscute, decât sĕ se mai pótă lăsa cineva a fi înşelat în privinţa acésta; dér apoi a încerca sĕ arĕţĭ, că prin actuala lege electorală dela noi, Românii sunt cei mai favorisaţĭ, cum a făcut Banffy la representaţia sa de alaltăerĭ, acésta este mai mult decât cutezat, e o curată neghiobiă.

S'a constatat de nenumĕrate-orĭ şi s'a recunoscut în atâtea şi atâtea rêndurĭ chiar şi din partea Maghiarilor, că actuala lege electorală conţine în sine cele mai nedrepte disposiţiunĭ, ce au fost luate anume în favorul rassei maghiare şi în detrimentul Românilor ardelenĭ, cărora li-s'a făcut, aşa ḑicênd, chiar imposibil de a se apropia de urnele electorale.

Cine nu scie aḑĭ, că în Ardeal o parte a Maghiarilor se bucură de sufragiu universal sub cuvênt de „Maghiarĭ nobilĭ", orĭ „Sĕcui liberĭ", ér cealaltă parte, aflătóre pe la oraşe, se bucură de un cens de 3—6 orĭ mai mic, decât al Românilor, carĭ locuesc la sate? Şi érăşĭ cine nu scie, că censul comunelor rurale din Transilvania este în realitate de 8—9 orĭ mai mare, decât al comunelor rurale din Ungaria?

Póte Banffy sĕ tălmăcéscă şi răstălmăcéscă lucrurile cum îĭ place, dér e fapt constatat de atâtea-orĭ, că prin actuala lege electorală poporul român din Ardeal, care în marea luĭ majoritate este popor agricol şi constitue poporaţiunea dela ţéră, este lipsit în massă de cel mai constituţional drept cetăţenesc, de dreptul activ la alegere, deóre-ce luĭ 'i-se cere sĕ aibă o proprietate cel puţin de 8-orĭ mai mare pentru a puté fi alegĕtor, pe când în Ungaria ajunge sĕ aibă numai un pătrar de sesiune, ceea ce este egal cu 9 jugĕre.

Dér sĕ nu mai batem apa în piuĕ. In tótă ḑiua se constată, că pe când în ţinuturile locuite de Românĭ abia la 50—60 mii de locuitorĭ se alege un deputat, pe atuncĭ în ţinuturile locuite de Sĕcui tot la 3, mult 5 mii de locuitorĭ se alege unul.

Acestea sunt adevĕrurĭ, despre carĭ în tótă ḑiua se póte convinge orĭ-cine voesce.

Este, în adevĕr, mirare, că într'o cestiune atât de capitală, care formézá basa vieţeĭ constituţionale, astăḑĭ la noi atât de sdruncinate, un ministru-preşedinte vine sĕ păşéscă în faţa lumei cu o sfruntare atât de cutezată a adevĕrului.

O fóiă unguréscă din Budapesta o spune curat, că scopul luĭ Banffy a fost, „de-a lămuri pe ḑiariştii naţiunilor streine", carĭ sunt adunaţĭ acum la congresul din Budapesta, şi de-a le arĕta „care este adevĕrul în tóte acele aserţiunĭ, după carĭ în Ungaria naţionalităţile nu s'ar bucura de egală libertate şi îndreptăţire, ci ar fi asuprite".

Va sĕ ḑică totul este o simplă încercare de-a seduce pressa şi prin ea opiniunea lumei streine.

Va fi mai avut însĕ Banffy şi scopul de-a pregăti terenul pentru o nouă nedreptăţire, ce are de gând s'o facă popórelor nemaghiare şi în special Românilor prin reforma electorală, pe care a promis'o. Din cuvintele luĭ cel puţin putem înţelege atât, că reforma se va face numai şi numai în favorul Maghiarilor, cu neîndreptăţirea póte încă şi mai vătĕmătóre a Românilor.

Mai adăugênd la acestea şi împrejurarea, că Banffy şi-a făcut enunciaţiunile sale între aprobările deputaţilor de tóte nuanţele, concluşiunea, ce trebue s'o tragem este, că nicĭ cel mai optimist dintre noi nu póte spera, că Ungurii ar fi în stare sĕ întreprindă de bună voiă vre-un pas pentru de-a uşura într'o privinţă séu alta situaţiunea nedréptă şi asupritóre, de care au parte aḑĭ popórele nemaghiare de sub stăpânirea lor.

CRONICA POLITICĂ.

— 7 (19) Iunie.

In raportul **comisiunei delegaţiunei** ungare asupra bugetului ministerului de esterne pentru 1897, raport subscris de preşedintele Coloman *Tisza*, şi de raportorul Max *Falk*, se ḑic despre **România** următórele: „Un ecou simpatic au produs în sînul comisiunei acele declaraţiunĭ, pe carĭ le-a făcut d-l ministru de esterne cu privire la statele mai micĭ balcanice. O influinţă binefăcĕtóre a avut tonul cald, în care a vorbit d-l ministru despre *România*, şi mai ales despre regele şi guvernul ei. Comisiunea e departe de acolo, ca sĕ închidă ochii dinaintea unor apariţe *nefavorabile*, carĭ şi acum se îndatinéză a-se ivi din timp în timp pe teritor român; însĕ noi suntem cetăţenĭ şi representanţĭ ai unui stat constituţional, şi cunóscem fórte bine marginile, până unde póte merge un guvern în *restrîngerea dreptului liberei manifestărĭ*, şi nu se póte nega, că guvernul român în timpul mai nou a mers până la acele marginĭ, decâte-orĭ i-s'a oferit ocasiune pentru acésta. Mai mult nu pretindem dela el, până atuncĭ, până când *incidentele* de dincolo de graniţele nóstre nu vor lua astfel de dimensiunĭ, încât sĕ apară amenințătóre pentru pacea nóstră internă; căcĭ în casul din urmă asemenĭ incidente chiar şi din punctul de vedere al dreptului internaţional, *absolut nu vor mai puté fi tolerate.*

*

Din Belgrad se anunţă, că principele Nichita al Montenegrului este aşteptat acolo cu mult dor şi multe speranţe. Se spune, că Regele Serbiei, principele Bulgariei şi principele Muntenegrului, imitând pe marile puterĭ din centrul Europei, vo[r] sĕ încheie o **nouă triplă alianţă** a statelo[r] balcanice. Tratările în privinţa acésta s[e] urméză cu mare activitate între regel[e] Alexandru şi principii Bulgariei şi Mun tenegrului. In luna viitóre aceştĭ trei mo narchĭ vor avé o întrevedere la Sofia, c[u] care ocasie — ḑice-se — se va pune bas[a] alianţei Slavilor din Balcanĭ. Judecân[d] după limbagiul pressei sêrbo-bulgare, acést[ă] alianţă ar avé de realisat idealurĭ naţic nale faţă de Macedonia, Adrianopol, Dc brogea şi Bosnia-Herţegovina.

*

Abdulach-paşa a comunicat poporul[ui] cretan o **iradeă a Sultanului** invitând [p] deputaţii insulei sĕ vie sĕ ţină şedinţe [în] Canea. Iradea ḑice, că Sultanul e ga[ta] sĕ ia în consideraţiă reclamaţiunile lega[le]

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Primăvara şi pasĕrile.

De *Camill Flamarion.*

In mânia luĭ Voltaire, care ne-a invinuit planeta, că se învêrte cu nedibăcie, trebue sĕ mărturisesc, că urmarea una după alta a anotimpurilor oferă o deosebită bucuriă amicilor naturei.

Natura pămêntéscă aşa precum este, nu-i tocmai neplăcută, şi deşteptarea primăverii ne invită în fiă care an, se uităm pe un moment lumea prisositóre a civilisaţiunei omenescĭ şi sĕ gustăm nouă viaţă din isvorul vivificător al naturii.

Reîntórcerea pasĕrilor în ţéra nóstră este una dintre apariţiunile cele mai interesante, ce ne pot încătuşa atenţiunea. Mult timp strĕmutarea pasĕrilor primăvara şi tómna, a fost un secret neesplicabil înaintea ómenilor. A fost nevoie de nespus de îndelungată cercetare şi în primul loc de deschiderea comunicaţiei în cele mai depărtate ţĕrĭ, ca sĕ ne orientăm, cum suntem orientaţĭ aḑĭ în acéstă cestiune.

Câte poveştĭ n'au sburat până atuncĭ din gură 'n gură despre miraculósa dispariţie a pasĕrilor de-odată cu apropierea iernei. Credeau, că pĕsĕrile în tótă tómna se prefac în alte animale, orĭ că se refugiază în găurĭ şi acolo amorţite îşĭ dorm somnul iernii, ca liliecii. Despre drăguţele rândunele se susţinea adecă, că se aruncă în mlaştină şi se prefac în amfibii murdare; drept dovadă la acésta se provocau la pescarĭ, carĭ prindeau printre pescĭ şi astfel de animale, ér când ele se încălḑiau în casă, prefăcêndu-se érăşĭ în rândunele, sburau. Şi aceste absurde poveştĭ aflau credĕmênt aşa de mare, încât o fóiă seriósă din Paris făcea amintire de ele cu câţĭ-va anĭ înainte, ca despre un lucru de tot nou.

Din aserţiunile nenumĕraţilor călĕtorĭ şi esploratorĭ însĕ, scim aḑĭ cu siguranţă absolută, că pe când noi ne strângem iérna pe lângă foc, pe atuncĭ rândunica se încălḑesce vesel în raḑele sórelui din oazele africane. Rândunelele şi celelalte pasĕrĭ călĕtóre urméză sórelui şi astfel se refugiază dinaintea frigului şi feţii triste a iernii.

O, décă omul ar avé aripĭ şi s'ar mulţămi cu puţinul, cu care se mulţămesc aceste pasĕrĭ fericite, câţĭ nu l'ar urma esemplul!

Pasĕrile europene — înţelegênd sub acéstă numire pe tóte acele, carĭ trăesc în partea nóstră de pămênt — se împart în 500 specii. Dintr'acest număr abia 30—40 specii rĕmân statornice într'un loc. Celelalte călĕtoresc mai mult séu mai puţin spre méḑă-ḑi, unele din ele merg până unde frigul îşĭ pune graniţa, altele sbóră în ţinuturile mai moderate ale Europei meridionale, séu în cele ale Africei fierbinţĭ.

Capabilitatea şi uşurinţa de sburat a pasĕrei, e într'adevĕr fără păreche. Rândunica comună de casă sbóră în jurul nostru cu iuţéla săgeţii aşa, încât abia suntem în stare sĕ-i urmărim forma. Ciocârlia cântând vesel, urcă înăltime de un chilometru în aer şi dispare dinaintea ochilor, urmându-şi cântecul cu glas mare. Porumbelul-postalion sbóră în timp de 1 óră 20 —30 milurĭ. Despre şoimului regelui frances Henric II stă scris, că slobodit în Fontainebleau, a doua ḑi a fost prins pe insula Malta.

Buffon susţine, că vederea pasĕrilor răpitóre cu sbor inalt e de două-deci de orĭ mai viuă, decât a omului, ér simţibilitatea li-e infinită. Acésta o arată fineţa întregei construcţii, mai ales simţibilitatea esterióră e estraordinar desvoltată. Pene lor pe câte un trunchiu au nenumĕra bărbicele şi acestea érăşĭ o mare mulţir de fulgĭ finĭ şi uşorĭ, carĭ sunt tot atâ hydrometri şi electrometri aşa, încât p sĕrea este aşa ḑicênd o preparaţiă viie m teorologică.

Influinţa stării şi mişcării aerului simţim mai mult séu mai puţin toţĭ: ve tul de rĕsărit e próspet şi uşor, cel méḑă-ḑi e uscat cald, cel de apus umed rece, ér cel de méḑă-nópte rece şi usc Insĕ cât de fin póte fi simţul paserilor privinţa acésta. Şi cea mai neînsemn schimbare dĕ temperatură o simt înda acesta e barometrul lor. Ele simt şi mai neînsemnat vênt, că dincotro vi acésta e busola lor. Aşa-déră pórtă cu un întreg observatoriu.

Deşi înaintea nóstră e fórte întune limbagiul şi modul cum animalele îşĭ municá ideile, totuşĭ ele hotărît posed ac însuşirĭ.

Glasul strigător al pasĕrilor şi tecul lor schimbăcios — ale căror nu noi nicĭ pe departe nu le cunóscem — vedesce acésta în deajuns. Paznicul p veghia până când ceilalţĭ dorm, la tótă

ale adunării, décă vor fi în concordanţă cu drepturile de suzeranitate ale imperiului otoman. Invită pe insurgenţĭ sĕ depue armele în vederea unei amnestii grabnice şi declară afară de acésta că armata turcéscă nu va lua ofensiva decât în cas de turburărĭ. — Comitetul central cretan din Atena a adresat telegrafic guvernelor puterilor marĭ un apel călduros cerênd intervenţiunea Europei creştine în favórea femeilor şi a copiilor cretenĭ, din care mii sunt expuşĭ la lipsurile cele mai marĭ, după ce li s'au prădat şi incendiat casele. O copie a acestui apel s'a comunicat guvernului elenic şi comitetul cretan îi cere ajutorul sĕu în favórea unei opere, ce are un caracter pur filantropic. Se asigură că guvernul elin ar fi dispus sĕ rĕspundă în mod favorabil la apelul comitetului cretan.

Din dieta ungară.

Enunciaţiunile luĭ Banffy asupra censului.

In şedinţa dela 17 Iunie, continuându-se desbaterea pe paragrafĭ a proiectului de lege privitor la jurisdicţiunea Curiei, deputatul Fr. *Sima* propuse, ca în locul §-lui 143 sĕ se pună un nou paragraf, prin care sĕ i-se recunóscă dreptul de alegĕtor fiă cărui cetăţén, care plătesce o dare de pămênt de 5 fl.

Br. Desider Banffy, ministrul-preşedinte: De astă-dată desbatem asupra proiectului de lege privitor la dreptul de jurisdicţiune faţă cu alegerile de deputaţĭ dietalĭ. Tot ce nu se ţine strîns de acésta cestiune s'a omis, orĭ décă totuşĭ s'a întrodus icĭ-colo câte ceva în acest proiect, s'a făcut acésta numai în interesul regulărei şi lămurirei unor cestiunĭ anumite, carĭ stau în strînsă legătură cu cestiunea jurisdicţiunei...

Guvĕrnul încă este de părere, că cestiunea censului mai curênd sĕu mai târḑiu trebue regulată, trebue regulată însĕ cu ocasiunea modificărei legei electorale.. Da, sunt de părere, că şi acésta cestiune trebue regulată; sunt de părere, că *mai curênd sĕu mai târḑiu va trebui sĕ se introducă cens unitar*, dér la tótă întêmplarea *cens*, căcĭ eu în total nu sunt de părerea, accentuată aicĭ de d-l deputat Sima, că ar fi de ajuns sĕ scie cine-va scrie şi ceti, pentru ca într'un timp ca cel de aḑĭ sĕ tótă căpĕta în Ungaria drept electoral (Aprobărĭ în drépta.)

Este în adevĕr lucru neîndoios, că în privinţa censului, disproporţiunile sunt peste mĕsură marĭ; căcĭ pe când d. es. în comitatul Bacĭ-Bodrog minimul dărei după un pătrar de sesiune este 32 fl. 83 cr., pe atuncĭ d. es. în comitatul Vas minimul este 29 fl. şi câţĭ-va crucerĭ, în comitatul Vesprim 29 fl. 29 cr. şi aşa mai departe. In ţinuturile maghiare, mai ales în „Alföld“ şi, accentuez, *mai ales în ţinuturile locuite de Maghiarĭ, este mai mare censul*, pe când din contră, in comitatele locuite parte de Slovacĭ, parte de Rutenĭ şi *mai ales în Ardeal, respective în ţinuturile locuite de Românĭ, censul este cu mult mai mic* (sic!) aşa, că d. es. în comitatul Sĕlagiu, unde basa censului este 6 jugĕre, până la atâta se scobóră censul, încât după o dare de 11 cr. omul are drept de alegere. In comitatul Maramureşului 17, în Abauj-Torna 1 fl. 20 cr., în Lipto 35 cr. etc. (S'auḑim! S'auḑim!) Da, recunóştem, că starea acésta nu mai e de suferit şi că ea trebue regulată. Dér, cum am ḑis, nu aflăm necesar, ba nicĭ posibil, ca cestiunea censului s'o resolvam de-odată cu acéstă lege. (Aprobărĭ în drépta.)

Dér, on. cameră, décă a venit vorba despre asta, am aflat necesar sĕ spun acestea, *deórece mai ales din partea Românilor, şi în România* se face o agitaţiune fórte mare pentru a dovedi, că în Ungaria, din causa censului, li-se fac nedreptăţĭ naţionalităţilor, despoindu-le de drepturile administrative. Acéstă afirmare este în modul cel mai hotărît greşită şi neadevĕrată. (Aşa este! în stânga.) Din contră: pot afirma pe basa datelor oficióse cu totul positive (??), ce le am la mână, că în Ungaria din causa mărimei censului mai mulţĭ sunt lipsiţĭ de dreptul electoral în ţinuturile locuite de Maghiarĭ. (Adevĕrat! Aşa este! în drépta. Strigărĭ în stânga estremă: destul de rĕu!). In Ardeal, unde dreptul de alegĕtor se socotesce după un anumit minim al venitului curat, în urma coregerei catastrului de pămênt, în considerarea acestui venit curat de 69 fl. 99 cr., censul e de 6 fl. 9 cr.

Şi pe când în Ardeal, va sĕ ḑică în ţinuturile locuite de Românĭ, cineva póte avé dreptul de alegĕtor după 6 fl. 99 cr., pe atuncĭ în comitatul Bacĭ-Bodrog censul merge până la 32 fl., în Baranya 22 fl., Borsod 22 fl., în Cianad 24 fl., în Ciongrad 16 fl., în comitatul Strigoniului 31 fl., în al Albei 25 fl., în Györ 28 fl., în Comorn 14 fl., în comit. Vestei 20 fl., Somogy 19 fl., Vas 19 şi Vesprim 21 fl., de unde urmézā, că tocmai ţinuturile locuite de Maghiarĭ sunt în privinţa censului în situaţiune mai nefavorabilă.

Aşa-déră, cum am ḑis, de-o schimbare este în adevĕr lipsă, guvernul simte lipsa schimbărei şi se *ocupă cu cestiunea acésta*. Intru cât îi va fi cu putinţă, acest guvern se va ocupa, — nu ḑic în ḑilele proxime, nicĭ în sĕptĕmânile, orĭ lunile cele mai apropiate, dér *cât de curênd*, — şi cu modificarea articulului de lege XXXIII din 1874, atuncĭ va fi locul de-a ne ocupa şi cu acéstă cestiune şi de-a întroduce, după putinţă, cens unitar. Cu ocasiunea acésta nu aflu nicĭ potrivită, nicĭ posibilă o astfel de modificare. *Am aflat însĕ necesar a-le spune acestea*, nu atât pentru a polemisa cu d-l deputat Fr Sima, ci *pentru ca sĕ combat aserţiunile cu totul false, neîntemeiate şi neîndreptăţite, colportate de agitatorii naţionalităţilor.* (Vii apobărĭ în drépta.)

Mai urmară câte-va observărĭ din partea lui Ugron, Polónyi şi Madarász, carĭ urgitară modificarea legei electorale şi, după o replică a lui Banffy, Sima îşĭ retrase propunerea şi §-l se primi neschimbat.

Maghiarisarea numelor în Ungaria.

Numai înainte cu câte-va ḑile apăruse în Budapesta un op întitulat „*Schimbărĭ de nume în secolul nostru*“, în care se citéză tóte acele nume, carĭ între anii 1600 şi 1893 s'au maghiarisat, cu concesiune ministerială. Ḑiarul german „*Allgemeine Zeitung*“ din München se ocupă cu acest op într'un articul mai lung, care articul, cu tóte că conţine mai multe incorectităţĭ, totuşĭ este demn de-a fi cunoscut. Etă ce seḑice în amintitul articul:

Sĕ ne îndreptăm atenţiunea asupra conţinutului acestui op, şi vom da de un fapt, cu care nu ne întêlnim intr'alt stat cult. Inţelegem schimbarea în masse a numelor de familiă cu concesiunea autorităţilor. Casurĭ singuratice de schimbărĭ de nume, ce e drept, se află şi în alte ţĕrĭ, dér acestea sunt numai esceptiunĭ, sĕu sunt provocate de motive estraordinare, aşa d. e. în urma unei adoptărĭ séu în urma unui fapt criminal şi nemernic, prin care se profanéză onórea şi numele celorlalţĭ membri nevinovaţĭ ai unei familii. Dér chiar şi în ast-fel de casurĭ se permite schimbarea numelor numai cu mare reservă, deórece schimbarea acésta este împreunată cu o mulţime de schimbărĭ ale raporturilor întime familiare, ale competinţelor de drept, ale cestiunilor privitóre la identitatea persónei etc., carĭ uşor pot avé ca urmare marĭ conturbărĭ, incorectităţĭ, pretensiunĭ nejuste şi chiar şi înşelătorii. Numele de familiă mai departe nu este numai proprietatea singuraticului sĕu purtător, ci este proprietatea legală a întregei familii de care se ţine şi din care îşĭ trage originea respectivul individ. Cel-ce îl depune séu îl schimbă, acela se lipsesce de o parte a fiinţei sale, dér el păgubesce totodată şi familia sa, deórece îĭ subtrage un membru séu un numĕr de mai mulţĭ membrĭ; o *denégă*, şi prin acésta îşĭ *despreţuiesce carnea şi sângele propriu*; *desonoréză pe părinţĭ*, împingêndu-i dela sine cu nepietate séu dehonestându-le amintirea.

Afară de acésta parte privată, mai are schimbarea de nume de regulă şi altă însĕmnătate publică şi politică. Familia formézā basa societătii, naţiunei, şi a statului. Prin ruperea dela o familiă urmézā ca consecinţă şi ruperea dela o rassă séu dela un popor, la care aparţine familia; şi mai departe dela naţiunea séu naţionalitatea, care represintă pe acéstă rassă séu pe acest popor ca individualitate politică. Şi ast-fel schimbarea de nume însémnă totodată şi trecerea la o altă comunitate naţională séu politică. Pe basa diferitelor concepte, ruperea acésta dela naţiunea sa şi alipirea de altă naţiune, séu sĕ înfieréză ca *renegare mârşavă*, séu se preamăresce ca „*virtute şi abnegaţiune patriotică*“.

Schimbarea de nume şi de naţiune din motive politice se face fórte des în Ungaria, şi ea se *favoriséză şi se promovéză* pe diferite căi şi în diferite modurĭ. Intr'o ţĕră poliglotă, cum e Ungaria, procesul de despărţire şi de amalgamisare a esistat de secolĭ între rassele şi popórele colocuitóre. Maghiarii, după cum dovedesce istoria şi limba lor, deja la imigrarea lor în Ungaria de astăḑĭ, au fost un amestec de popórĕ fino-ugrice şi slave. Aci apoi a continuat absorbirea şi contopirea altor elemente slave, germane, chazare, pecenege, cumane etc., carĭ însĕ tóte au lăsat în poporul maghiar urme din firea şi fiinţa lor. Capabilitatea elementului maghiar de a absórbe, este una dintre causele principale ale esistenţei şi îmulţirei sale, carĭ, atât în timpul mai vechiu cât şi în cel mai nou, s'au sevêrşit mai puţin prin îmulţire naturală, decât prin continuă amalgamare.

Dér şi celelate popórĕ din Ungaria au influinţat mult una asupra celeilalte. Pe calea acésta s'a amestecat cu încetul sânge german, slav, şi *român*, cu sânge maghiar; séu Slovacii din Nordul Ungariei au absorbit Saşĭ şi Germanĭ din Zips, Maghiarĭ şi Rutenĭ; séu *Românii din Ardeal au cucerit elemente săsescĭ şi maghiare*; séu în fine Şvabii din Bănat au supt din când în când individĭ *românĭ* şi sêrbĭ. O astfel de luptă „en miniature“ decurge de secolĭ între popórele Ungariei, dér lupta a fost „pacînică“, şi nimenĭ nu se simţea ofensat séu păgubit în naţionalitatea sa, deórece procesul era natural. Numai patima, egoismul şi pofta de domniă a ómenilor a sguduit de o jumĕtate de secol încóce, cu puterea, mersul liniştit al lucrurilor, şi prin acésta a potenţat în mod artificial deoparte *certa nenorocită şi neînţelegerea* între naţionalităţĭ, ér dealtăparte *procesul de desnaţionalisare.*

Istoria internă a Ungariei ne arată că la procesul de desnaţionalisare *elementul german a dovedit cea mai puţină capabilitate de resistenţă.* Renegarea nicăirĭ nu înflorescé aşa de tare ca la Germanii din Ungaria. Despre acésta ne oferă cele mai eclatante dovedĭ opul despre care vorbim. *Germanii maghiarisaţi, precum şi alţi renegaţi, sunt apoi prim-representanţii şi propagatorii şovinismului intolerant, apostolii de căpetenià ai maghiarismului absorbitor.* Adevĕratul Maghiar se distinge de regulă prin toleranţă şi bunăvoinţă (!!) faţă cu alte naţionalităţĭ, şi *cel mult compătimesce pe străinul, care n'a avut fericirea de a-se nasce Maghiar* (!!) Bărbaţii serioşĭ maghiarĭ totdéuna au condamnat şi au combătut (??) şovinismul şi furia de-a maghiarisa.

Autorul anonim al opului despre care scriem, vede în maghiarisarea numelor triumful propăşitor al egoismului naţional maghiar, în fine tredit, şi se bucură de *amorţirea şi decadenţa elementelor nemaghiare din ţĕră*; laudă guvernul ungar, care şi-a dat tótă nisuinţa de-a treḑi, nutri şi propaga acest spirit naţional, prin mai multe mijlóce de asimilare, dintre carĭ cel mai puternic este schimbarea numelor. Şi e lucru natural; căcĭ un domn „*Trachenfels*“, sĕ fiă el cât de învĕţat, nicĭ odată nu póte ajunge aşa uşor la acea influinţă şi popularitate, la care ajunge décă îşĭ schimbă numele în „*Sziklay*“. Rĕposatul ministru ungar *Gabriel Baross* se codi odată de-a subscrie protocolul unei anchete, ḑicênd: „In Viena totdéuna îmĭ scriu cu fală numele sub nume germane, acĭ acasă însĕ numai cu grĕţă...“

Cu ce fel de ochĭ privesc aderenţii tendinţei de maghiarisare schimbările de nume, se póte vedé din următórele cuvinte ale anonimului: „Ce se ţine de schimbarea de nume, merită cea mai mare stimă în întrégă ţéra acele persóne, carĭ posed puterea morală, de-a realisa schimbarea în ei înşişĭ“. Astfel decĭ acela sĕ se bucure de stima cea mai mare, *care îşĭ denegă tată, mamă, familiă şi naţiune, se alătură la un popor strein şi devine adesc-orĭ cel mai înverşunat duşman al naţiunei din care s'a născut!*

După-ce accentuézā apoi autorul articulului din „*Allg. Ztg.*, că tóte cele ḑise se refer numai la Nemaghiarĭ, deore-ce Maghiarii ţin fórte mult la aceea, ca ei sĕ nu se desnaţionaliseze — arată cum susţin Maghiarii pe conaţionalii lor din străinătate, şi mai ales din Austria şi România, până când, décă alte popóre îşĭ sprijinesc pe conaţionalii lor din Ungaria, atuncĭ Maghiarii îndată strigă, că se face „*atentat contra statului maghiar*“ séu că „*un stat strein se amestecă în cestiunile interne ale Ungariei*“ etc. Mai departe spune cum renegaţii, dintre carĭ Jidanii forméză $60^0/_0$, adoptéză mai bucuros nume istorice séu nume sociale mai marcante ca: Andrasi, Batori, Bethlen, Hunyadi, Rakoczi etc., şi cum majoritatea celor maghiarisaţĭ este recrutată din classa *funcţionarilor dependenţĭ şi din a comercianţilor.* Apoi încheiă astfel:

Că un astfel de op, ca „Schimbarea numelor în secolul nostru“ a fost posibil se apară, după părerea nóstră *nicĭ-decum nu-i servesce spre onórea Ungariei „liberale“*; cu atât mai puţin onorabilă este tendinţa, care se manifestă şi se propagă în el. Maghiarisarea în masse a numelor de familiă sub auspiciile autorităţilor, forméză un punct negru în istoria modernă a Ungariei; ea servesce ca dovadă despre *şovinismul setos de persecuţii, despre desconsiderarea şi despreţuirea orĭ-cărei alte naţiunĭ. Cu astfel de procederĭ nicĭ-odată nu se va ajunge la o pace cu diferitele naţionatităţĭ; neliniştea, neîncrederea şi lupta vor rĕmâné aci în permanenţă şi vor împedeca orĭ ce consolidare sănĕtósă şi durabilă a ţerei, orĭ-ce siguranţă pentru viitorul ei.*

SCIRILE ḐILEI.

— 7 (19) Iunie.

Scandalisatorii se scandaliséză. Foile ungurescĭ scriu, că în Şomcuta-mare s'a întêmplat Dumineca trecută un mare „scan-

---

ımplarea scie sĕ-şĭ dea sémă, când periclul se spropie.

Este mare întrebare, cum trec pasele peste marea Mediterană. Cea mai mare depărtare, care desparte uscatul Africei de Europa — dela Marsilia până la Algir — te cam de 650 chilometri. Décă rânduca face pe óră 300, ciocârlia 240 şi porumbelul-postalion 100—120 chilometri, ancĭ la prepeliţa mai domólă putem computa 64 chlm., adecă şi acésta sbóră într'o nópte peste ocean, dimpreună cu celelalte păserĭ mai slab-sburătóre.

Nu trebue însĕ sĕ uităm, că sunt şi puncte intermediare, unde pasĕrile călĕtóre ... odihni; astfel în apus, la strîmtórea Gibraltar, marea e lată numai de 15 chlm., ... şi sunt apoi insulele Baleare, Corsica şi Sardinia, Sicilia, care abia la 150 chlm. ... departe de Tunis; apoi insula Malta, ... mai amintind multe alte insule, carĭ se ... bie pribegilor atmosferei, ca tot atâtea ... urĭ de odihnă.

Din tóte acestea se póte vedé, cât de ... ritos ar fi a studia fundamental pribegea pasĕrilor, apoi că în genere instictul ... inteligenţa animalelor este încă o mare amăgitóre problemă pentru amicii na... ei.

dal". Preotul gr. cat. a vestit în biserică poporului, că séra să ilumineze. (Din ce causă nu spun numele foii). După amédĭ primarul încă a provocat pe Maghiarĭ să ilumineze. Pe la 8 óre s'audi un mare sgomot spre biserica gr. cat., de unde veniau Românii cu facle și cu musică conduşĭ de advocatul Dragoşiu". Poporul striga „trăiéscă împĕratul" și căuta „Deşteptă-te Române". Îndată se iviră gendarmĭ și husarĭ călărĭ în urma „bandei sĕlbatice", ca la cas de nevoiă s'o hciduéscă. In urma acésta advocațiĭ *Nilvan* și *Dragoşiu* și preotul gr. cat. au fost dațĭ judecățiĭ. Că de ce și pentru ce foile unguresci tac înfundate. — Din Elisabetopole se scrie de-asemenea numitelor ḑiare, că douĕ stégurĭ unguresci au fost „infamate". Învĕțătorul român *Sigişorcanu* a fost arestat, bănuit, că el ar fi autorul moral al „faptei" dimpreună cu protopopul *Câmpian*, care încă e amenințat cu arestare — Bată-i bruma mileniarĭ, că inventioşĭ mai sunt!

—o—

Contra mileniului. Din Nyiregyhaza 'i-se depeşéză lui „P. Ll.", că în 16 c. s'a făcut o arĕtare oficiósă la comitat despre unele agitărĭ contra mileniului. In arĕtare se spune, că maĭ ales preoțiĭ rom. cat. și gr. cat. din cercul Nagy-Kallo agită contra esposiției mileuare și rețin pe credincioșii lor de-a merge la Budapesta. Décă nu va fi și acésta o minciună încornurată?!

—o—

„Nouă fóiă valahă". Sub titlul acesta „Kolozsvár", fóia guvernamentală, publică următórea telegramă, ce i-se trimite din Sibiiu: „Elementele nemulțămite ale „comitetului național" valah, au de gând să înființeze un nou ḑiar de ḑi, care ar urma direcția contrară „Tribunei". Spre scopul acesta câțĭ-va dintre ei au umblat ḑilele din urmă în Bucuresci, ca acolo să câştige sumele necesare pentru editarea foii. Pertractările nu sunt încă finite, și astfel nu se póte sci, ce resultat va avé misiunea lor acolo" — O fi, o fi! Duhurile rele pe mulțĭ i-au dus în ispită și póte că vom ajunge să vedem și acest caraghioslîc.

—o—

Misiunea unui Maghiar la Bucuresci. Foile de dincolo spun, că alaltăerĭ a sosit în Bucuresci, mergênd dela Budapesta, prințul de *Odelscalchi*, care a descins la otelul Bristol. Se crede, că prințul Odelscalchi a mers la Bucuresci avênd de îndeplinit o misiune, cu care a fost însărcinat de guvernul unguresc. El a fost la legațiunea austro-ungară, unde a stat mai bine de trei óre.

—o—

Mare întrunire la Iași. Partidul conservator din România va ține Duminecă la Iașĭ o mare întrunire. Din Bucuresci vor pleca dd. Lascar Catargiu, Tache Ionescu, G. Panu și alții.

—o—

O mare nenorocire s'a întêmplat alaltăerĭ séra pe drumul de fier funicular, care circulă între citadelă și cheiul Dunărei la Budapesta. In cupeul, care urca în sus, se afla singur secretarul de curte *Prileszky*. In cupeul, care se scoboria în jos, vre-o 30 de ḑiariştĭ, carĭ fuseseră la serata, ce s'a dat în palatul ministrului-preşedinte din Buda. Din causa greutății neegale, nu s'au putut aplica opritorile, și cele douĕ cupee s'au isbit c'o uriaşă putere de păreții gărilor. Lui Prileszky i-s'au frânt amêndouĕ picióréle. Intre greu rănițĭ sunt: Dr. *Horovitz* colaborator la „Daily Chronicle", *Valero*, colaborator la „Secolo" din Milan, *Shibstadt* Amandus, diarist din Christiania, *Clerici* și Gustav *Chicei* ḑiarist din Milan, și alții.

—o—

Unde nu le trebue conducĕtorĭ de matricule? Locuitorii comunei Soimuş din comitatul Heveş s'au îndreptat cu o rugare către comisiunea administrativă a comitatului ca să elibereze comuna de marile dărĭ, ce trebue să le plătéscă pentru conducĕtorii de matricule. Comisiunea administrativă a comitatului, după cum scrie fóia ungurésca „Alkotmány", în 15 l. c. și-a ținut ședința ordinară lunară, în care s'a hotărît, că cererea Şoimuşenilor va fi aşternută ministrului de interne.

—o—

Lăcuste în România. Din Tulcea se vestesce, că ḑilele acestea au căḑut prin împrejurimile orașului nisce stolurĭ de lăcuste, carĭ amenință să se întindă și în alte părțĭ ale țĕrii. Tóte mĕsurile luate de administrație sunt apróape imposibile față cu teribilul flagel.

—o—

Catastrofă pe mare. Din Londra se telegrafézá, că vaporul „*Drummond Castle*" s'a ciocnit în drumul sĕu dela orașul Fok spre Plymouth c'un alt vapor. Dintre 250 persóne, carĭ se aflau pe vaporul „Drummond Castle" numai 3 au putut fi mântuițĭ, ceilalțĭ toțĭ și-au aflat mórtea în valurile mării.

—o—

Interḑicerea importului de rîmătorĭ Ministrul austriac de interne a dat ordin, ca să se interḑică importul de rîmătorĭ în Austria din comitatele Agram, Belovar, Criş, Poşega, Sirmiu și Verőcze din causa epidemiei de porcĭ, ce bântue în acele părțĭ.

—o—

Etate frumósă. In comuna Bătania a murit alaltăerĭ un țĕran român, cu numele Ilie Dejan, în etate de 102 anĭ. El lasă după sine o avere de 28 000 fl.

Programa esamenelor *dela şcólele medii şi superióre gr. or. române din Braşov dela finea anului şcolastic 1895—96.* In 13, 14 și 15 Iuniu v. va fi esamenul oral de maturitate la școla comercială. In 17 și 18 Iunie v. va fi esamenul oral de maturitate la gimnasiu. La esamenele de maturitate nu pot lua parte şcolarii; pentru publicul mare ele sunt deschise. Esamenele publice de încheiere: a) la gimnasiu, Vinerĭ, în 21 Iunie v. dela órele $7^1/_2$—8 clasa VII latina, profesoruI P. Budiu; 8—$8^1/_2$ cl. VII fisica, prof. L. Nastasi; $8^1/_2$—9 cl. VI istoria, prof. V. Goldiş; 9—$9^1/_2$ cl. VI elina, prof. P. Budiu; $9^1/_2$—10 cl. V matematica, prof. P. Dima; 10—$11^1/_2$ cl. V maghiara, Dr. I. Bunea; $10^1/_2$—11 cl. IV religiunea, prof. D. Făgărăşan; 11—$11^1/_2$ cl. IV româna, prof. Dr. Ios. Blaga; $11^1/_2$—12 declamațiune. Órele $2^1/_2$—3 cl. III latina, prof. V. Goldiş; 3—$3^1/_2$ cl. III germana, prof. Dr. I. Bunea; $3^1/_2$—4 cl. II aritmetica, Ip. Ilasievicĭ; 3—$4^1/_2$ cl. II maghiara; prof. D. Făgărăşan; $4^1/_2$—5 cl. I româna, prof. I. Popea; 5—$5^1/_2$ cl. I geografia, prof. Pomp. Dan. b) La şcóla comercială și reală, Sâmbătă, în 22 Iunie v. Órele $7^1/_2$—8 cl. II com., cunoscințe de drept, prof. I. Socaciu; 8—$8^1/_2$ cl. II com., francesa, prof. A. Vlaicu; $8^1/_2$—9 cl. I com., principii comerc., prof. I. C. Panțu; 9—$9^1/_2$ cl. I com., aritmetica comerc., prof. I. C. Panțu; $9^1/_2$—10 cl. IV reală, româna, prof. I. B. Boiu; 10—$10^1/_2$ cl. IV reală, chemia, prof. A. Vlaicu; $10^1/_2$—11 cl. III reală, germana, prof. I. B. Boiu; 11—$11^1/_2$ cl. III reală, istoria, prof. Pomp. Dan. Órele $2^1/_2$—3 cl. II reală, geometria, prof. Ios. Maxim; 3—$3^1/_2$ cl. II reală, istoria naturală, prof. G. Chelariu; $3^1/_2$—4 cl. I reală, geografia, prof. P. Dan; 4—$4^1/_2$ cl. I reală, aritmetica, prof. G. Chelariu.

Nota. Esamenele (afară de cel de gimnastică) se țin în sala festivă a gimnasiului.

Tot Sâmbătă în 22 Iunie v. se va ține și esamenul de gimnastică cu toțĭ școlarii la 5 óre p. m. în sala de gimnastică. Sâmbătă, în 29 Iunie v. (ḑiua sfinților apostolĭ Petru și Pavel), după serviciul divin, la care vor participa toțĭ școlarii, se va încheia în mod solemn anul şcolastic 1895/96 distribuindu-se premiile în sala cea mare a institutului. La încheierea anului şcol. fiă-care școlar va primi testimoniu şcol. și un esemplar din programa şcolară. La esamenele acestea precum și la festivitatea de încheiere a anului şcolastic să învită cu tótă stima părinții şcolarilor, amicii și binevoitorii acestor şcóle.

Braşov, în 5 Iunie v.

Direcțiunea.

Cronică din Paris.

Paris, 16 Iunie.

Un anarchist. O grupă compusă din 5 persóne discuta erĭ séra către 9 óre la colțul stradelor Gerard și Moulin — de Prés despre explosia bombei de pe Boulevardul Haussmann se comenta atentatul ca anarchist; fiă-care era indignat, când sosi un individ care se amestecă în conversație. — Eu strigă el, găsesc că are dreptate. N'ar trebui numai o bombă pusă déră 100 în fiă-care ḑi, pentru a terorisa pe acaparatorĭ. Cine-va voi să-i facă observație noului venit, că o bombă nu era un argument, și că lovesce în general ómenii, care nu aveau de loc a face cu organisația socială. — Sunteţĭ toţĭ nisce laşĭ și inbecilĭ, strigă atunci necunoscutul, a-ţĭ merita să fițĭ sfărîmațĭ în bucățele, și începù a face apologia propagandei prin fapt. Pe urmă l'a rugat să tacă, séu să se retragă, el strigă însĕ de mai multe-orĭ: „trăéscă anarchia, mórte burgezimii și poliției. Toțĭ vețĭ fi aruncațĭ în aer mĕ însărcinez eu. Lumea se îndesă din ce în ce mai mult în acest timp. Décă cineva mĕ va atinge, continuă el, îl voiŭ omorî ca pe un câne. Atâta a trebuit, pentru-ca mulțimea să se înfurieze. — La mórte anarchistul! se aud'a din tóte părtile, necunoscutul fù numai decât încunjurat și luptă începù. Anarchistul fù imediat trântit la pământ, și lovit cu mânile și picióréle. N'ar fi scăpat cu viéța, décă n'ar fi intervenit Armant Lilmann stenograf la camera deputaților. El parveni, nu fără greutate a asigura mulțimea, că culpabilul aparținea iustiției.

Ajutat de câte-va persóne scula pe necunoscut plin de sânge, și contusionat fórte grav. Anarchistul fù condus la comisariatul de poliţiă, unde i-se făcù interogatoriul. El declară magistratului, că se numesce Alphonse Bargot, în vêrstă de 38 de anĭ, domiciliat pe strada Traversière, însĕ a refusat a da alte esplicațiunĭ.

— Am spus cea ce gândesc! a rĕspuns el magistratului. Refus de a rĕspunde întrebărilor polițaiului.

Fața cu atitudinea prisonierului comisarul nu a insistat mai mult, ci după ce a fost legat la rănĭ, l'a arestat.

*

Dramă de familie. O curiósă dramă de familie s'a desfășurat erĭ séră în strada Mazarine. Un tînĕr de 24 anĭ, anume Gaston de Fommersault, a tras cu revolverul asupra tatălui sĕu. Glonțul a întrat în cap, de unde încă până acum n'a fost scos. Causele acestei tentative de omor; snut din cele mai obscure. Rănitul Joseph de Fommersault era în vêrstă de 54 de anĭ și antiquar de profesiune. De câteva lungĭ devenise de o estremă iritațiune, și căuta necontenit cérta cu fiul sĕu, care suferea de o gravă laryngită. — Erĭ séră între 9 óre, pe când tînĕrul era culcat pe patul sĕu, tatăl lui întră în odae, avênd în mână un svețnic greu de aramă. Atitudinea și amenințările bĕtrânului, speriară pe Gaston, care luând un revolver a tras foc asupra tatălui sĕu. Rănitul a fost transportat la spitalul Charité.

Gaston de Fommersault după-ce a fost întrebat de comisarul de poliţiă a fost dus la acelașĭ spital luându-se în vedere starea sănĕtății lui, și însemnat ca să fiă la disposițiunea justiției.

Un nou rĕsboiŭ.

Soirĭ din Calcuta anunță, că consiliul de miniştri din Nepal a comunicat guvernului lui Dalai-Lama din Lhassa o declarație de rĕsboiŭ.

Ambele state, regatul Nepal din Nordul Indiei britanice, Tibet, marele stat preoțesc din sud-vestul imperiului chinez, fac parte din țĕrile cele mai puțin cunoscute. Se scie însĕ, că regatul Nepal e cu mult superior adversarului sĕu în inteligență, putere armată și mijlóce pecuniare, așa că resultatul rĕsboiului nu va putĕ fi decât defavorabil pentru Tibet și va avé, póte, drept consecință deschiderea acestei țĕrĭ misteróse, în a cărei capitală, Lhassa, n'a mai călcat de cincĭ-ḑecĭ de anĭ un European.

Singurele țĕrĭ cu carĭ Tibetul are relațiunĭ, sunt provinciile chinese Kansu, Setchvan și regatul Nepal. Relațiunile acestea sunt însĕ numai superficiale și se mărginesc la necesitățile pur comerciale; de-altmintrelea ambele state se privesc cu neîncredere.

Deja de mai multe orĭ îndrăsnéla și rapacitatea autorităților tibetane a provocat conflicte cu țéra vecină, care după aplanarea ultimului diferend câştigă dreptul de a crea în capitala duşmană o mare casă de comerciu pentru negustorii și meşteșugarii sĕi. Acéstă casă, pusă sub paḑa unui fel de jurisdicțiĭ consulare din Lhassa, a fost distrusă și prădată acum, cu aprobarea guvernului, de către Tibetanĭ, ér proprietarii ei au fost maltratațĭ și ucișĭ.

O asemenea călcare a dreptului de ospitalitate s'a mai produs în 1883, și numai intervenția comună a guvernului engles și a celui din Peking a împiedecat pe Maharadșa din Nepal de-a întreprinde un rĕsboiŭ contra Tibetului. Acum guvernul chinez e prea ocupat cu propriile sale afacerĭ pentru a se ocupa cu daraverile altora, pe lângă că residentul engles din Khatmandu, capitala statului Nepal, nicĭ nu are puterea de a-se opune la planurile acestui așa ḑis vasal al reginei Angliei. Intr'adevĕr, de când primul diplomat engles a pus piciorul la Khatmandu, guvernul indian nu și-a putut consolida situația în acéstă țéră muntósă: nicĭ acum residentul, care formézá împreună cu medicul legațiunii și un ministru engles în serviciul domnitorului, întréga colonie europénă din Nepal, nu are voie să tréćă peste granița trasă în jurul locuinței sale, nicĭ acum nu se póte amestecа în afacerile Statului și trebue să se mărginéscă la supravegherea exportului comercial în Indii.

In împrejurările acestea vom avé interesantul spectacol de a vedé mândrul popor Ghorka, care formézá rassa predominantă în statul Nepal, eşind din reserva de până acum și întreprinḑênd un rĕsboiŭ, al cărui resultat va avé o influență decisivă asupra sórtei Asiei de mijloc.

Invingerea Tibetului se póte prevedé apróape cu siguranță. După părerea tuturor cunoscĕtorilor, afară de Afghanĭ nu esistă în Asia un popor mai rĕsboinic, decât acețtĭ Ghorka, pe carĭ nicĭ trupele europenesci ale companiei din India nu i-au putut bate.

NECROLOG. Subscrişii cu inima frântă de durere facem cunoscut rudeniilor și cunoscuților, că iubita nóstră soție, mamă, fiică, soră și cumnată **Carolina Chețianu** măritată **Graur** astăḑĭ la 8 óre diminéța în anul al 37-lea al etăței și 18-lea al fericitei sale căsĕtorii și-a dat sufletul în mânile creatorului. Rĕmăşițele pământescĭ Joi în 18 l. c. la 11 óre a. m. s'au aşeḑat spre odihnă eternă în cimiterul gr. cat. din loc. Sidriaşul-mare, 16 Iunie 1896. Zacheiŭ Graur paroch gr. cat., ca soț; Victoria și Aurelia, ca fiice; Simeon Chețianu paroch gr. cat., ca tată; Juliana, Augustin, Ambrosiu, Petru, Maria și Simeon Chețianu, frațĭ și surorĭ; Teodor Mateiŭ, Alesandru Mera, Virgina Pop, Cornelia Densuşianu, cumnațĭ și cumnate.

DIVERSE.

Orașul New-York. S'a adus acum de curênd o lege, ca dela 1 Ianuar 1898 la orașul New-York să se mai anexeze și următórele orașe: Brooklye, Long, Island, City, New-town, Flushing, Jamaica, Hempstead și o parte din State Island. Cu aceste orașe la olaltă New-Yorkul va avé cu 3 milióne de locuitorĭ mai mulțĭ, 1100 biserici și 90 oficii postale principale. Marele oraș New-York va mai avea 37,000 de prăvălii, 130,000 case, parcurĭ în estensiune de 600 jugĕre, strade de 900 mile englese, 1100 mile căi ferate și 350 şcóle medii.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Iunie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.70
Renta de corone ung. 4% . . .	98.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.80
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	96.90
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	96.75
Imprum. ung. cu premii	150.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	138.—
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de argint austr.	101.45
Renta de aur austr.	122.80
Losurĭ din 860	144.75
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	967.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	378.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	348 80
Napoleondorĭ.	9.52½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.80
London vista	119.90
Paris vista	47.62½
Rente de corone austr. 4%. . .	101.15
Note italiene.	44.55

Cursul pieţei Braşov.

Din 19 Iunie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.46	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.49	Vênd.	9.52
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10 60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Maiŭ 1896.**

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenú mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenu de persón.
10 —	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3 37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47		P. Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mezö Telegd .		10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4 17		Ciucia . . .		8.32	5 49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8 34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clusiu . . .	pl	6 13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr.pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27		Apahida . .			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10 40	4 45	7.27		Ghiriş . . .		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea . .		Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uioara . . .			2.49		2.08	4.27
11 09	1.16	11.59	6 19			Vinţul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6.57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1 30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	[illegible].06
12.33		2.08	Din 1 Iunie în totă Joia şi în sărbător cat. şi ort. comunică la Sinaia			Creciunel . .			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9 09		Blaşiu . . .		2.48	12.40	7 30	11.59	2.26
1.18		3.11				Mieăsasa . .			12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	2.15	11.41	6 56	11.10	1.35
2.13	1.02	3 46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6 54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaş . . .			10.55	6.41	10.48	12.45
3 04	1.39	4 45		10 22		Elisabetopol .		1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5 27		10.51		Sighişóra . .		1.06	9.42	5 53	9 43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12		Haşfalău . .		12.52	9.12	5 32	9.19	11.16
5 34	3 30	7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoştonfalva .			7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15		Apaţa . . .		11 11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58	3 16	6 33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11 —	6 40	2 19	pl.		sos.	10.05	5.20	2.18		9.08
4.40	5.59	12.26	7.30	3 01		Timiş . . .		9.39	4.14	1 42	5.20	8 28
5.10	6.29	1 11	8.00	3.31		Predeal .		9.12	3.32	1.12	4.14	8.01
12.00	11 25	8 30	10.05 Sinaia	9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5 35	9.15	8.35	3.32	3.15

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenu mixtu	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón				Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu mixtu
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoşŭ . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oşorheiu . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs. . .	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghirişŭ — Turda

trenu de person.	trenŭ mixtu	trenu mixtu	trenu de person.		trenu de person.	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu de person.
7 33	11 —	5.—	10.21	Ghiriş	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenŭ de person	Tren mixt	trenu de person.	trenŭ mixtŭ					trenu mixtu	Tren mixt	trenŭ de person	trenu de person.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12 57	4 40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29			8.57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtŭ	trenu mixtu		trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu mixtŭ	trenŭ mixtu
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zêrneştĭ

trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu
8.35	4.55	4 30	Braşov	7.44	1.29	8 31
10 28	6.36	5.49	Zêrneştĭ	6.20	12.05	7 20

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21	Numai Vinerea circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marţa comunică	Ţagu-Budatelicŭ . . .	Circulă numai Marţa	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8 33	3.02		Leciuţa		2.48	7.43
9 07	3.41		Ş.-Măghiăreş		2.01	6 52
9.59	Numai Luna comunică. 4 55		Bistriţa		1.16	5.55

Arad — Timişóra

6.20	11.25	5.		Aradu		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timişóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Segedin	6 05	2 30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenu mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl	6 36	8.46

Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtu	trenŭ mixtu		trenŭ mixiu	trenŭ mixtu
3 22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Haşfaleu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu liniĭ mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.